

**EUSKALTZAINDIAREN ETA BILBAO BIZKAIA KUTXA-REN
LITERATURA SARIAK**

BBK - EUSKALTZAINDIA: LITERATURA SARI-BANAKETA

*Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua*

Lau sari banatuko dituzte egun BBK eta Euskaltzaindiak: elaberriarena Txomin Agirre saria, antzerkiarena Toribio Altzaga saria, olerkiarena Felipe Arrese Beitia saria, saioarena Mikel Zarate saria. Ene ondoan daukadan eta BBKren izenean etorri den Gorka Martínez jaunari nahi diot erran lan ona egiten dugula elgarrekin BBKk eta Euskaltzaindiak, bakoitzak berea eginez, BBK bankuak sariak ordainduz eta liburuak agertuz, Euskaltzaindiak mahaikideak izendatuz.

Hain zuzen, paradaz baliaturik eskertzen ditut mahaikide guztiak, Euskaltzaindiaren izenean beren iritzia eman dutenak. Horiek dira: elaberrian Gorka Aulestia, Txomin Peillen, Ana Toledo; antzerkian Eugenio Arozena, Daniel Landart, Patri Urkizu; olerkian Jon Kortazar, Mikel Laso, Juan Mari Lekunaga; saioan Xabier Alzibar, Adolfo Arejita, Andolin Eguzkitza.

Euskal Herri osoa bildua da epaimahai horietan, Hegoaldea eta Iparraldea, Zuberoatik Bizkaira erabakiak behar den bezala hartuak izan ditezten. Ukan dute lan bederatzi eleberri aurkeztu baitira, bederatzi olerki multzo ere, borts saio eta bi antzerki. Aurten lau literatur generoak sariztatuak dira eta berehala zorionak emaiten dizkiet, hemen, gure aitzinean dauden lau irabazleei, haien izenak jakinen dituzuela geroxago.

Orain, emaiten diot hitza Txomin Peilleni mintza dadin *Txomin Agirre* eta berriaren sariduna aurkezteko epaimahaiaren izenean.

* * *

Txomin Peillen

Irabazlea: Aitor Arana Lauzuriaga, eta 9 eleberri aurkeztu direla eta aurreten baziren oso onak, eta beste birekin eztabaidan ibili, eta bat, beste sari bategen eraman digu, eta ordea, zorionak Aitor Arana Lauzuriaga. Ez da oso zaharra, baina baditu jadanik 13 liburu idatziak eta bere eleberriak zer kontatzen du: gizon irakurzale bat munduko ipuinik onenaren bila dabil eta horretarako emakume idazle ezagun bat bahitzen du, bertatik ihes egiterik ez dagoen bere

etxe zaharrean sartu eta handik ihes egiterik ez duela erakutsiko dio, ahalik eta ipuinik onena berari kontatu arte. Idazleak, direnak eta ez direnak egingo ditu, askatasuna berreskuratzeko, ihesaldiak prestatuz eta aldi berean, zorioneko ipuin on hori asmatu nahian. Hau da guri gustatzen zaiguna, alde bate-tik, ongi idatzia delako eta beste aldetik, gauza bat, gutxitan aurkitzen baita eleberrietan, eta euskal literaturak uste baita serioa eta tristea izan behar duela, umore fin-fin bat daukalako eta hori gustatu zaigu taldean. Orduan zorionak, Aitor Arana Lauzuriaga.

* * *

Jose Luis Lizundia

Orain, bigarrenera pasatuko gara. Sari hau 1.300.000 ptakoa da Euskal Herrian gerra osteko sarietatik zaharrena; hori idazle askok irabazi dute alegia, Txomin Peillenek, Txillardegik eta beste asko.

Bigarrena, *Toribio Alzaga* da, 800.000 ptako antzerkikoa.

Ez baitago epaimahaiko inor, akta irakurriko dut.

Hala dio: Uztaritzen, 1999ko abenduaren 9an, bildurik Euskal Kultur Erakunde-
an, Toribio Alzaga BBK 99 antzerki sariko epaimahaia. Daniel Landart, Eugenio Arozena eta Patri Urkizuk luze eztabaidaturik aurkeztu diren lanen balioez, aho batez, Alex delako batek idatzi *Bake biltzarraren ildotik* antzerki sariari ematea erabakitzen da”.

Saritua Mikel Ugalde Ugarte da.

* * *

Epaimahaikoen azalpena

Toribio Alzaga antzerki saria. *Bake biltzarraren ildotik* bakearen gaiaren inguruan egituratutako antzerki lana da. Gure herrian gerta daitezkeen hainbat gatazka gune haintzat hartu eta horren inguruan halako ausnarketa baten bide-tik jarraitzera deitzen gaitu Mikel Ugaldek. Langabezia, euskararen inguruan hainbatek sortu nahi duen auzia, etorkinen inguruko hainbat jarrera, familia barruan gerta daitezkeen gora-beherak eta azkenik, bake-bide politikoa eta berau sendotzeko zenbait politikarik erakusten duen ezintasuna ditu egileak lan honetan mintzagai. Bakearen gaia bada, era orokortuan hartzen duela esan daiteke. Beste era batera esanda, arlo bakoitzean bake bide zabalduz, planteatzen du gure gizarteak aldarrikatzen duen bakera eraman gaitzakeen irtenbidea.

Eta beraz Mikel Ugalde Ugartek ukanen du sari hori eta Txomin Peillenek eman.

* * *

Jose Luis Lizundia

Juan Mari Lekuonaren ezin etorria kontutan izanik, erabakiaren agiria irakurriko dut osoirik, eta gero, Txomin Peillen Literatura batzordekideak irakurriko du laburpena. “BBKk eta Euskaltzaindiak antolatutako Felipe Arrese Beitia olerki sarira aurkeztutako lanak epaitzeko, Jon Kortazar, Mikel Lasa eta Juan Mari Lekuona bildu dira. Behar diren araketak egin ondoren, honako erabaki hau hartu dute: 1999ko Felipe Arrese Beitia saria *Hautsia natza* izenburua daraman poemategiari ematea. Agiri honek bere ondorioak izan ditzan, behar den une eta lekuetan, epaimahaikoek Donostia izenpetzen dute mila bedederatzirehun eta laurogeita hemeretziko abenduaren hamarrean. Saritua: Juan Luis Zabala Artetxe.”

* * *

Txomin Peillen

Juan Luis Zabala ezaguna dut, zeren eta ez da lehen aldikotz agertzen; baditu 7 liburu idatziak eta artikuluak leku askotan eta zer esan nezake gehiago? Bere obra dela *Hautsia natza*, inongo jainkorik eta inolako federen babesik gabe eta hil egin behar duela jakinik, bizi den gizakiaren haustura. Hau da poemario horren gai nagusia Zabalak dioenez, eta gai nagusi horri dagokio poema gehienen tonua ere. *Hautsia natza* liburuiko poemagintza surrealismoaren eta bangoardiaren zordun da, Zabalaren aburuz, baina badu “artepain” deitu izan den joera musikalaren arrastorik ere. Pertsona baten barne hausturaren azalpenaren bidez egungo eta hemengo gizakia islatzen saiatu da bertso librean, gordin, lakar eta lakatz, baina zuzentasunez eta neurritz hala ere adierazpide poetikoari dagokionean. Kaosa kaiolatzeko ahalegin ordenatu bat da, bere ahaleginaren antzutasunean kontzientzia osoz jarraitua.

Zorionak Juan Luis Zabalari; Azkoitikoa da eta gaztea. Euskal Filologian eta ez dakit zenbait gauzatan lizentziatua, eta gero liburuak eta sariak irabaziak ere: *Tene Mujika*, *R.M. Azkue*, *Donostia hiria* eta *Rikardo Arregi* sariak. Aspaldian ezagutzen dugu Juan Luis Zabala Artetxe. Zorionak.

* * *

Jose Luis Lizundia

Ahaztu zait esatea sari hau, *Arrese Beitia* saria, 800.000 ptakoa dela eta azkena, 1.000.000 ptakoa, *Mikel Zarate* saio saria. Hara hor zer dioen agiriari: “Euskaltzaindiak eta BBK Fundazioak antolaturiko 1999ko Mikel Zarate saia-kera erabakitzeke epaimahaia Euskaltzaindiaren egoitzan bildurik, honako hau erabaki du: saria *Nazio identitatea eta eskola* izenekoari ematea. Eta erabaki hau on egiteko dugin epaimahaikideok sinatuz”

Andolin Eguzkitzak egingo du horren laburpena, irabazlea, zuon jakinerako, Jose Manuel Odriozola Lizarribar da. Sari hau irabazten duena hirugarren aldiz, gainera.

* * *

Andolin Eguzkitza

Jose Luis Lizundiak esan duen moduan, aurton, hirugarrenez, irabazi du Jose Manuel Odriozolak Euskaltzaindiak eta BBKk antolaturiko *Mikel Zarate saio* saria, aurton ere berak eman digulako saio-prosaren erakusgarririk onenatariko bat. Saio-prosa, baina era berean, giza zientzien eta zientzi sozialen arteko bilgunean murgiltzen den prosa bat delarik, baita prosa zientifikoaren eredua ere: zehatza, argia eta aukera ematen duena emandako argudioak erantzuteko. Hain zuzen, horregatik eman zaio *Nazio entitate eta eskola* izeneko saioari, aurton Mikel Zarate saria.

* * *

Jean Haritschelhar

Lau sariak banatuak izan dira. Aspaldi honetan BBKk eta Euskaltzaindiak sortu dituzten sariak badute arrakasta eta, duarik gabe, eskuz esku jarraikiz bi erakundeek segituko dute helburu berbera oraindik ainitz urtez. Berriz ere eskerrak BBKri, epaimahaikideei eta zorionak saridunei. Bukatutzat ematen du gure goiz honetako ekitaldia.

BBK-EUSKALTZAINDIA: literatura sariak

Bilbo, 1999, abenduak 16

Euskaltzaindiak eta BBK-k aurtan deitutako Literatura Sarien lehiaketara aurkeztu direnen kopurua honako hauxe da:

- Txomin Agirre eleberria, bederatzi (9) lan aurkeztu dira.
- Toribio Alzaga, antzerkia, bi (2) lan.
- Felipe Arrese Beitia, olerkia, bederatzi (9) lan.
- Mikel Zarate saioa, bost (5) lan,.

Bestaldetik, kasu bakoitzean irabazle nor izan den erabaki duten epaimahaikideak ondoko hauek izan dira:

- Txomin Agirre, eleberria: Gorka Aulestia, Txomin Peillen eta Ana Toledo.
- Toribio Alzaga, antzerkia: Eugenio Arozena, Daniel Landart eta Patri Urkizu.
- Felipe Arrese Beitia, olerkia: Jon Kortazar, Mikel Lasa eta Juan Mari Lekuona.
- Mikel Zarate, saioa: Xabier Altzibar, Adolfo Arejita eta Andolin Eguzkitza.

Sariei dagokienez, Txomin Agirre eleberri-sariaren irabazleak 1.300.000 pezetako saria jasoko du. Toribio Alzaga antzerki-sariaren irabazleak, berriz, 800.000 pezeta. Felipe Arrese Beitia olerki-sariaren irabazleak 800.000 pezeta. Eta Mikel Zarate saio-sariaren irabazleak 1.000.000 pezeta. Diru-kopuru guztiek indarrean dagoen atxekipen fiskala izango dute.

Irabazle bakoitzari ohorezko diploma bana eskainiko zaio, Literatura Sariak antolatzen dituzten erakunde bien izenean.

PREMIOS LITERARIOS DE EUSKALTZAINDIA Y LA BBK

Bilbao, 1999-ko abenduak 16

El número de trabajos presentados en cada una de las modalidades que comprenden los Premios de Literatura de Euskaltzaindia y la BBK son los siguientes:

- Txomin Agirre novela: nueve (9) trabajos presentados.
- Toribio Alzaga teatro: dos (2) trabajos.
- Felipe Arrese Beitia, poesía: nueve (9) trabajos.
- Mikel Zarate, ensayo: cinco (5) trabajos.

Por otra parte, ésta es la composición de los Jurados que han decidido los premios en cada modalidad:

- Txomin Agirre, novela: Gorka Aulestia, Txomin Peille y Ana Toledo.
- Toribio Alzaga, teatro: Eugenio Arozena, Daniel Landart y Patri Urkizu.
- Felipe Arrese Beitia, poesía: Jon Kortazar, Mikel Lasa y Juan Mari Leikuona.
- Mikel Zarate, ensayo: Xabier Alzibar, Adolfo Arejita y Andolin Eguzkitza.

La dotación de los premios es la siguiente: el ganador del premio Txomin Agirre de novela recibirá 1.300.000 pesetas. El del Toribio Alzaga de teatro 800.000 pesetas. El del Felipe Arrese Beitia de poesía 800.000 pesetas. Y el del Mikel Zarate de ensayo 1.000.000 pesetas. Todas las cantidades estarán sometidas a la retención fiscal correspondiente. Asimismo, cada ganador recibirá un diploma de honor, en nombre de las dos instituciones que organizan los premios de Literatura.

MIKEL UGALDE UGARTE

TORIBIO ALTZAGA ANTZERKI-SARIA 1999

“BAKE BILTZARRAREN ILDOTIK”

Bakearen gaiaren inguruan egituratutako antzerki lana da. Gure herrian gerta daitezkeen hainbat gatazka gune haintzat hartu eta horren inguruan halako hausnarketa baten bidetik jarraitzera deitzen gaitu Mikel Ugaldek. Langabezia, euskararen inguruan hainbatek sortu nahi duen auzia, etorkinen inguruko hainbat jarrera, familia barruan gerta daitezkeen gorabeherak eta azkenik, bakebide politikoa, eta berau sendotzeko zenbait politikarik erakusten duen ezintasuna ditu egileak lan honetan mintzagai. Bakearen gaia, bada, era orokortuan hartzen duela esan daiteke. Beste era batera esanda, arlo bakoitzean bakebidea zabalduz planteatzen du gure gizarteak aldarrikatzen duen bakera eraman gaitzakeen irtenbidea.

Mikel Ugalde Ugarte

Erreterian 1940an jaioa. Lanbide heziketan elektrizista ikasi ondoren, Donostiako Apaizgaitegian filosofia ikasketak egina. Erroman filosofia ikasi eta Valentzian lizentziatua. Helbideen munduan aritua: Zeruko Argian, Eginen lehen aldian, irratian herriko berri emaile bezala. Sindikalgintzan ELAn bost urte egin eta gero, bere urterik gehienak irakaskuntzan eman ditu Santo Tomas Lizeoan, Txingudi ikastolan, Bidebietan, Azpeitian. Gaur egun Donostiako pedagogia aholkularitzategian dihardu. Euskararen Aholku Batzordean lau urte egin zituen bertako lan batzordeen koordinazio lanetan.

Aspaldi honetan isildu samartua den arren, artikulu ugari idatzi izan du *Zeruko Argian* eta *Deian*. Inoiz *Egunkarian* ere iritzi artikuluak kaleratzen ditu. *Langileria historian zehar* izeneko bi liburu idatzi zituen. Horretaz gain, itzulpen lanetan ere aritu izan da. Andoni Kortaren omenez idatzitako *Añarberen bila* antzerki lana Egan aldizkarian argitaratu zuen.

Gaztetan Ereintza antzerki taldea martxan jarri zuenetako bat izan zen baina urte asko egin ditu antzerki mundutik at. Duela hiru urte Andoni Kortaren omenaldia zela eta, Ereintza taldea berriro bildu eta geroztik talde lanean dihardu. Joan zen urtean Ugalderen *Jaioko dira berriak* taularatu zuen Ereintza taldeak.

Gaur egun, Euskal Antzerki Talde Amateurren Elkarteko (EATAE) zuzendaritzako kide da.

MIKEL UGALDE UGARTE

PREMIO DE TEATRO TORIBIO ALTZAGA 1999

UNA OBRA EN TORNO A LA BUSQUEDA DE LA PAZ

La obra "Bake biltzarraen ildotik" plantea el momento que actualmente está viviendo la sociedad vasca en la búsqueda de la paz.

El tema de la paz se sitúa en un contexto más amplio. Para ello, a lo largo de la obra se recorren momentos y situaciones que, de alguna manera, pueden ser motivo de conflictos que dificultan la paz. La repercusión que el paro tiene en el ámbito juvenil, la actitud que en ocasiones se muestra en torno al tema de la inmigración de ciudadanos africanos, el interés que determinados grupos tienen por convertir el euskera en fuente de problemas y conflictos, la propia convivencia familiar con las consiguientes dificultades sobre decisiones que han de adoptar los hijos y la incapacidad que algunos políticos demuestran por encarar el tema de la paz constituyen el conjunto de temas sobre los que el autor ha construido su obra.

Mikel Ugalde Ugarte

Nació hace 59 años en Errenteria. Después de estudiar para electricista acude al seminario de Donostia donde estudia Filosofía. En Roma cursa estudios de Filosofía obteniendo posteriormente la Licenciatura de Filosofía y Letras por la Universidad de Valencia. Interesado por el mundo de la comunicación en euskera, trabaja en el semanario vasco *Zeruko Argia*, así como en los comienzos de la vida de *Egin*. Posteriormente, después de un período de cinco años en la Federación de Empleados y Técnicos de ELA, se dedica a la enseñanza de Lengua y Literatura Vasca en Enseñanzas Medias.

Actualmente participa como miembro del Centro de Orientación Pedagógica de Donostia, en el programa de normalización que llevan a cabo centros escolares de la capital guipuzcoana. Ha tomado parte en el Consejo Asesor del euskera, como coordinador de las comisiones especiales intervinientes en dicho consejo.

Ha publicado una historia del movimiento obrero y tiene traducidos dos libros dedicados a la pintura vasca y la historia de Gipuzkoa, respectivamente. La revista *Egan* publicó la obra teatral *Añarberen bila* (En busca de Añarbe) dedicada a la memoria de Andoni Korta, creador y director del grupo de

teatro Ereintza. A lo largo del pasado año. el citado grupo interpretó la obra de Ugalde *Jaioko dira berriak*, de corte costumbrista.

En la actualidad forma parte de la junta directiva de EATAE, agrupación de grupos de teatro amateur en euskera.

AITOR ARANA LAUZURIAGA

TXOMIN AGIRRE ELEBERRI SARIA 1999

“IPUIN-ENTZULEA”

Gizon irakurzale bat munduko ipuinik onenaren bila dabil eta horretarako emakume idazle ezagun bat bahitu du. Bertatik ihes egiterik ez dagoen bere etxetzarrean sartu eta handik ihes egiterik ez duela erakutsiko dio, harik eta ipuinik onena berari kontatu arte. Idazleak, direnak eta ez direnak egingo ditu askatasuna berreskuratzearren, ihesaldiak prestatuz eta, aldi berean, zorioneko ipuin on hori asmatu nahian.

Aitor Arana Lauzuriaga

Aitor Arana (Legazpi, 1963). Hamazazpi urterekin idazten hasia. Lau urtez (1983-1987) euskara irakaslea izana Legazpiko AEK eta Udal Euskaltegian. *XUT* literatur aldizkariko lankide eta arduraduna. Sei urtez Legazpiko HOTS kultur aldizkariko lankide eta zenbait urtez arduraduna.

Liburu sortuak:

- Azkonarren laguna* (Elkar, 1987)
- Loaren bidez* (SM, 1990)
- Afrikako semea* (Elkar, 1991)
- Jainko Txikia* (Elkar, 1994)
- Ipuin lizunak* (Kriselu, 1994)
- Urtegi misteriotsua* (Elkar, 1994)
- Ipuin ilunak* (Kriselu, 1995)
- Buztantxoren larrialdiak* (Elkar, 1996)
- Haize gorria* (Kriselu, 1996)
- Uxue eta Urtzi* (Ibaizabal, 1997)
- Gaueko ortzadarra* (Pamiela, 1997)
- Nijtenda eta Koomon saguzarrak* (Ibaizabal, 1998)
- Herauskorritse* (Mensajero, 1998)

Itzulpen lanak ere eginak ditu, eta esperantoaren inguruan iharduteaz gain (*Esperantoa ikasgai*: Hots, 1990), euskara-hungariera oinarritzko hiztegia (*Gura* 1998), eta ingelesezkoa (Hippocrene Books, 1998) landu ditu.

Sarien artean, azpimarratzekoak dira *Bilintx* (1987), *Baporea* (1989), *Azkue* (1990), eta *Txomin Agirre* (1999).

AITOR ARANA LAUZURIAGA

PREMIO DE NOVELA TXOMIN AGIRRE 1999

IPUIN-ENTZULEA

Un lector se lanza a la búsqueda del mejor cuento del mundo, y con ese propósito secuestra a una conocida escritora. La encierra en su casa, de la que será imposible escapar hasta que no le narre el mejor de los cuentos. La escritora hará lo imposible por recuperar la libertad; preparará una fuga, y al mismo tiempo, intentará crear ese cuento tan ansiado por su secuestrador.

Aitor Arana Lauzuriaga

Aitor Arana (Legazpi, 1963). Comienza a escribir a los diecisiete años, ejerce como profesor de euskara entre los años 1983 y 1987 en AEK y en el euskaltegi municipal de Legazpi. Participa en calidad de responsable en la revista literaria *XUT*. A lo largo de seis años ha sido redactor, y también director, de la revista cultural de Legazpi *HOTS*.

Obra literaria:

- Azkonarren laguna* (Elkar, 1987)
- Loaren bidez* (SM, 1990)
- Afrikako semea* (Elkar, 1991)
- Jainko Txikia* (Elkar, 1994)
- Ipuin lizunak* (Kriselu, 1994)
- Urtegi misteriotsua* (Elkar, 1994)
- Ipuin ilunak* (Kriselu, 1995)
- Buztantxoren larrialdia* (Elkar, 1996)
- Haize gorria* (Kriselu, 1996)
- Uxue eta Urtzi* (Ibaizabal, 1997)
- Gaeko ortzadarra* (Pamiela, 1997)
- Nijterida eta Koomori saguzarrak* (Ibaizabal, 1998)
- Herauskorritse* (Mensajero, 1998)

También se ha prodigado en el campo de la traducción y es autor de varias obras sobre el esperanto (*Esperantoa ikasgai*: Hots, 1990). Asimismo ha

elaborado un diccionario euskara-húngaro (Gura, 1998), y otro euskara-inglés (Hippocrema Books, 1998).

Entre los premios recibidos, cabe destacar los siguientes: Bilintx (1987), Baporea (1989), Azkue (1990), y Txomin Agirre (1999).

JUAN LUIS ZABALA ARTETXE

FELIPE ARRESE BEITIA OLERKI-SARIA 1999

HAUTSIA NATZA

“Inongo jainkorik eta inolako federen babesik gabe eta hil egin behar duela jakinik bizi den gizakiaren haustura” da poemarioaren gai nagusia, Zabalak dioenez, “eta gai nagusi horri dagokio poema gehienen tonua ere”.

“*Hautsia natza* liburuko poemagintza surrealismoaren eta abangoardiaren zordun da”, Zabalaren aburuz, “baina badu *affer-punk* deitu izan den joera musikalaren arrastorik ere”. Nitasun guztiz pertsonal baten barne-hausturaren azalpenaren bidez, egungo eta hemengo gizakia islatzen saiatu naiz, bertso librean, gordin, lakar eta lakatz, baina zuzentasunez eta neurritz hala ere adierazpide poetikoari dagokionez. Kaosa kaiolatzeko ahalegin ordenatu bat da, bere ahaleginaren antzutasunaz kontzientzia osoz jabetua”.

Juan Luis Zabala Artebce

Juan Luis Zabala (Azkoitia, 1963) Euskal Filologian lizentziatua da, eta 1990z geroztik *Euskaldunon Egunkaria*-n egiten du lan, Kultura saileko erredaktore. Egun, hala ere, lanuztean edo eszedentzian dago, irakurtzeko eta idazteko denbora gehiago izateko.

Narratibiko zazpi libururen egilea. Eta argia ikusten duenean bere lehen poema liburua izango du *Hautsia natza*. Honako hauek dira Zabalak orain artean argitaratutako zazpi liburuak:

Zigarrokin ziztrin baten azken keak (Eikar, 1985; nobela)

Ahanzturaren artxipiela (Elar, 1987; ipuinak)

Gertaerei begira (Elar, 1988; ipuinak)

Kaka esplikatzen (Elkar, 1989; nobela)

Sakoneta (Susa, 1994; ipuinak)

Galdu arte (Susa, 1996; nobela)

Harri barruko bihotz-borrokak (Elkarlanean, 1999; gazte-literaturako ipuin bilduma)

Liburuez landa, ipuin eta artikulu ugari argitaratu du hainbat aldizkari eta egunkaritan: *Susa, Literatur Gazeta, Plazara, Hemen, Euskaldunon Egunkaria, Egin, Gara, Egan, Ostiela!, Buztinikaria, Putz...*

Hainbat sari ere irabazi du: Tene Mujika ipuin lehiaketaren lehen edizioa 1984an; Resurreccion Maria de Azkue saria urte berean, *Zigarrokin baten azken keak* nobelarekin; Donostia Hiria ipuin lehiaketako 2. Saria eta kazetari-tzako Rikardo Arregi saria 1994an; euskarazko narratibako Kritikaren Saria 1997an. *Galdu alde* nobelarekin.

JUAN LUIS ZABALA ARTETXE

PREMIO DE POESIA FELIPE ARRESE BEITIA

HAUTSIA NATZA

“La ruptura que sufre en su seno un ser que vive sin creencia en ningún dios ni fe alguna, que además subsiste a sabiendas de que su muerte se encuentra cercana”. Este es, según el autor de la obra, el tema central de la misma.

“El bagaje poético de *Hautsia natza* se apoya en buena parte en el surrealismo y la vanguardia”, si bien, explica Zabala, “también muestra cierto tono de *after-punk*. He tratado de dar fiel reflejo de un ser humano contextualizado en la época actual y en un espacio concreto, mediante la ruptura interior de la mismidad más personal, de forma cruda, valiéndome del verso libre, pero manteniéndome formalmente dentro de las reglas de la expresividad poética. Se trata de una forma ordenada de enjaular el caos, pero siempre consciente de que éste es un esfuerzo baldío”.

Juan Luis Zabala Artetxe

Juan Luis Zabala (Azkoitia, 1963), licenciado en Filología Vasca, es desde 1990 redactor de Cultura en *Euskaldunon Egunkaria*, si bien en la actualidad se encuentra en excedencia y dedica su tiempo a la lectura y la escritura.

Su trabajo narrativo se resume en un total de siete libros y *Hautsi natza* será su primera obra poética publicada. Estos son los libros que han visto la luz hasta el momento:

Zigarrokin ziztrin baten azken keak (Elkar, 1985; novela)

Ahantzuraren artxipielagoa (Elar, 1987; cuentos)

Gertaerei begira (Elar, 1988; cuentos)

Kaka esplikatzen (Elkar, 1989; novela)

Sakoneta (Susa, 1994; cuentos)

Galdu arte (Susa, 1996; novela)

Harri barruko bihotz-borrokak (Elkarlanean, 1999; colección de cuentos de literatura juvenil).

Asimismo es autor de infinidad de artículos de prensa en diversos medios de difusión escrita: *Susa, Literatur Gazeta, Plazara, Hemen, Euskaldunon Egunkaria, Egin, Gara, Egan, Ostiela!, Buztinikaria, Putz...*

También es acreedor de un buen número de premios: la primera edición del concurso de cuentos Tene Mujika, en 1984; el premio Azkue ese mismo año, con la novela *Zigarrokin baten azken keak*; segundo premio del concurso de cuentos Ciudad de Donostia, y premio de trabajos periodísticos Ricardo Arregi en 1994; Premio de la Crítica de Euskadi 1997 por su novela *Galdu arte*.

JOXE MANUEL ODRIOSOLA LIZARRIBAR

MIKEL ZARATE SAIO-SARIA 1999

NAZIO-IDENTITATE ETA ESKOLA

1. Estatu-nazioaren aroa

– Estatu-nazioaren nazionalismoan eskola izan da nazio-identitatearen sentimendua eta kultura gehien transmititu duena.

– Kontzientzia nazionalaren ideologia eskola-umearen baitan txertatzeko asmoa zehatza eta planifikatua izan da Estatu-nazioaren aldetik.

– Nazio-identitatea ez da nork bere eskura aukeran daukan nortasun-bidea. Ez da aukerakoa, nahitaezkoa baizik, hots, sozializazioaren prozesuan geure izatearen oinarrian dagoen errealitate soziokulturala da.

2. Globalizazioaren aroa

– Pentsamendu bakarraren aro berri honek lehendik hegemonikoa den Estatu-nazioaren identitate nazionala ez du arriskuan jartzen, baina bai estatuarik gabeko nazio menderatuen nortasuna.

– Erlatibismo kulturala eta unibertsalismoa uztartuz sortuko diren balio nazionalak sustatu behar genituzke euskal nazio-identitatearen garapena lortzeko.

3. Euskal eskola eta nazio-identitatea

– Euskal nazionalismoak oraindik ez du euskal eskolaren bidez euskal nortasuna garatzeko biderik eta modurik aurkitu. Ez asmoetan ez eguneroko jardunetan.

– Euskara umezurtz dabil erabat eskola-umeen artean, ez dauka behar hainbateko hartu-emanik gainerako identitate-elementuekin (kultura, histo-

ria...). Euskal balio propioak garatu behar lituzkeen euskal eskolaren oinarriak finkatu gabe dauzkagu oraindik.

Joxe Manuel Odriozola Lizarribar

Jaioterria: Altzo (1948-2-9)

Lanbidea: Euskara irakaslea Pasaiaiko Udal euskaltegian

Argitaratutako liburuak: *Gerraurreko gizarte-hizkuntzalaritza Euskal Herrian* (UEU, 1992). *Soziolinguistikaren atarian* (Euskaltzaindia-BBK Mikel Zarate saria, 1992). *Hizkuntza, kultura eta gizartea* (Euskaltzaindia-BBK, Mikel Zarate saria. 1997).

JOXE MANUEL ODRIUZOLA LIZARRIBAR

PREMIO DE ENSAYO MIKEL ZARATE 1999

LA IDENTIDAD NACIONAL Y LA ESCUELA

1. En la época del Estado nación

– En el nacionalismo del Estado-nación la escuela ha sido el principal instrumento transmisor del sentimiento de la identidad nacional.

– El estado-nación ha mostrado una voluntad clara y planificada de transmitir, desde la propia escuela, la ideología de la conciencia nacional.

– La identidad nacional no es algo que las personas tengan a su disposición de una forma optativa. No es una elección, es algo evidente e inevitable, una realidad sociocultural que está presente en nuestro proceso de socialización.

2. En la época de la globalización

– Esta nueva era del pensamiento único no pone en peligro la identidad nacional del estado-nación hegemónico, pero sí la personalidad de las naciones sin estado.

3. Escuela vasca e identidad nacional

– El nacionalismo vasco no ha encontrado aún el camino para definir la personalidad vasca a través de la escuela vasca.

– El euskera está totalmente huérfano entre los niños de edad escolar, no tiene las suficientes relaciones con el resto de los elementos que conforman la identidad (cultura, historia...). Todavía están sin perfilar las bases de una escuela vasca que garanticen la consecución de unos valores vascos propios.

Joxe Manuel Odriozola Lizarribar

Lugar de nacimiento: Altzo (9-2-1948)

Profesión: profesor de euskera en el Euskaltegi Municipal de Pasaia.

Obra publicada: *Gerraurreko gizarte-hizkuntzalaritza Euskal Herrian* (UEU, 1992). *Soziolinguistikaren atarian* (Euskaltzaindia-BBk Premio Mikel Zarate, 1992). *Hizkuntza, kultura eta gizartea*, (Euskaltzaindia-BBk, Premio Mikel Zarate, 1997).

BILBAO BIZKAIA KUTXA-EUSKALTZAINDIA:
1999ko LITERATURA SARIAK

Bilbo, 2000-VI-16

Jean Haritschelhar, euskaltzainburua.
Euskaltzaindiaren egoitza

Eguerdia on deni. Ongi etorri zuri, Jose Ramon Bilbao BBK Fundazioko ordezkaria eta ongi etorri bero bat ene aitzonean ikusten ditudan saridunei. Berehala hasiko dugu gure ekitaldia eta hitza ematen diot Juan Mari Lekuona Literatura batzordeburuari.

LITERATURA SARIAK: 1999AN SARITUTAKO LANEN ARGITALPENA

2000-VI-16

Juan Mari Lekona,
euskaltzain osoa eta literatura batzordeburua

Eskerrik asko hitza eman didanari, Euskaltzaindiko buru den Jean Haritschelharri. Eta bide batez barkamena eskatu ere bai nire marrantagatik, honek debeku apur bat jartzen dizuelako niri entzuten, eta arreta berezia eskatu ere bai, esaten dizuedana jasotzeko. Barka, beraz.

Gaurko ekitaldira saritutakoak etorri egin zaizkigu lanen aurkezpenera, eta hori estimagarria da guretzat. Bestalde, liburuak, iadanik argitaraturik, berandu antzean iristen zaizkigu ezer tajuzkorik prestatzeko. Horregatik, uste dugu parada honetaz, autoreak hemen egoteaz alegia, guk baliatu behar dugula lanen plazaratzea mamitzeko.

Saritutakoei eskatuko diegu, liburuak hemen aipatzen diren ordenean, bakoitzak bere lanaren aurkezpena egin dezala, esanez zertaz ari den liburua, zergatik gauzatu duten horrela, zein diren helburu nagusiak eta abar. Onuragarri dela uste dugu gure galdera zabalei zuek ikuspegi zehatzetik erantzutea, norberak ezagutzen duenez ongienik egindakoaren kinka bizia.

Lehenik Juan Luis Zabalaren *Hautsia natza* poemategia. Zuzeneko ezagupidea dut liburu honi buruz, epai-mahaikoa izan nintzenez. Eta zer esanik ez autoreaz, Juan Luis nire ikaslea izan zelako Deustuko Unibertsitatean, Donostiako campus-ean. Esango nuke Juan Luis Zabala Azkoitiko eskolarekin lotzen dela, Azkoitian poesi eskola bat izan denez eta badenez, Nemesio Etxanizen inguruan, XIX. mendean Jose Ignazio Arana jesuitaren urratsetan, eta gaur Felipe Juaristi, Iñigo Aranberri eta Juan Luis Zabalaren lanak lekuko. Uste dut euskal poesiak eskola moduko bat daukala Azkoitian. Eta 1999an Felipe Arrese Beitia irabazi zuen poemaren liburua aurkezten dugu. Egileak berak azal diezagula liburuaren mamia eta agertu lanaren asmoak.

Bigarren Aitor Arana, zeinak irabazi baitu Txomin Agirre izeneko saria *Ipuin-entzulea* eleberriarekin. Oraingo euskal literaturan aitzindaritzat hartu duen genero honi ez diot izan alorrek merezi adinako ezagutza edo estimurik, poesiari izan diodan bezala. Horregatik irabazleari eskatuko nioke zer-edo-zer esan diezagula, berak ondutako testuari buruz, edota kontestuari buruz ere bai, argigarri izango zaigulako, eleberrigintza hobeto ezagutzeko eta Aitorren beraren ibilpideaz ezaguera zehatzagoa izateko.

Hirugarren, Jose Manuel Odriozola Lizarribar, saiakeraren alorrean Mikel Zarate saria irabazi duena, *Nazio identitatea eta eskola* idazlanari esker. Gauza jakina da, saia-

kera generoa literatura-leihaketatetik kanpo gelditu dela sariketa batzuetan. Hala ere, BBK Literatura leihaketak eta Euskaltzaindiak eutsi egin diote alor honi. Ez dira asko izaten aurkeztutako lanak. Zailtasuna, behar bada, generoak berak ezartzen du, ez delako erraza izaten idazle mordoska edukitzea, ongi jantzia kultura-mailan, generoak eskatu bezala, eta idazle trebatua, esperientzia handikoa, saiakera landuko duena, arnasa luzeko emaitza burutuko duena. Dena dela, guk Jose Manuel Odriozolari eskatuko diogu zer-edo-zer esan diezagula bere lanari buruz: bilatzen dituen helburuak, bere formazioa eta kezkek, estiloa eta abar. Argigarri izango zaigu esaten diguna.

Laugarren Mikel Ugalde Ugarte da, Toribio Altzaga saria irabazi duena, *Bake biltzarraren ildotik* antzerki idazlanari esker. Mikel Ugalde aspalditik dut ezaguna. Hau ere ikasle izana dut Donostiako Seminarioan. Ogibidez irakaslea, teatroa landu izan du batez ere **Ereintza**-n, bere jaioterrian, Erreterian. Euskal teatroak lehen adinbateko garapena herri mailan ez duen horretan, —Hegoaldean behintzat, Iparraldekoak gehiago dabilzan ustea dugu— eskatuko genioke Mikeli ager diezagula nola ikusten duen teatroaren krisialdia, eta gero jakinarazi saritutako bere teatroaren xehetasunak.

**JOXE MANUEL ODRIUZOLA LIZARRIBAR:
MIKEL ZARATE SAIO-SARIA. 1999**

NAZIO-IDENTITATE ETA ESKOLA

1. Estatu-nazioaren aroa

— Estatu-nazioaren nazionalismoan eskola izan da nazio-identitatearen sentimendua eta kultura gehien transmititu duena.

— Kontzientzia nazionalaren ideologia eskola-umearen baitan txertatzeko asmoa zehatza eta planifikatua izan da Estatu-nazioaren aldetik.

— Nazio-identitatea ez da nork bere eskura aukeran daukan nortasun-bidea. Ez da aukerakoa, nahitaezkoa baizik, hots, sozializazioaren prozesuan geure izatearen oinarrian dagoen errealitate soziokulturala da.

2. Globalizazioaren aroa

— Pentsamendu bakarraren aro berri honek lehendik hegemonikoa den Estatu-nazioaren identitate nazionala ez du arriskuan jartzen, baina bai Estaturik gabeko nazio menderatuen nortasuna.

— Erlatibismo kulturala eta unibertsalismoa uztartuz sortuko diren balio nazionalak sustatu behar genituzke euskal nazio-identitatearen garapenerako.

3. Euskal eskola eta nazio-identitatea

— Euskal nazionalismoak oraindik ez du euskal eskolaren bidez euskal nortasuna garatzeko biderik eta modurik aurkitu. Ez asmoetan ez eguneroko jardunetan.

— Euskara umezurtz dabil erabat eskola-umeen artean, ez dauka behar hainbateko hartu-emanik gainerako identitate-elementuekin (kultura, historia...). Euskal balio propioak garatu behar lituzkeen euskal eskolaren oinarriak finkatu gabe dauzkagu oraindik.

Joxe Manuel Odriozola Lizarribar

Jaioterra: Altzo (1948-02-09).

Lanbidea: Euskara irakaslea Pasaiaiko Udal Euskaltegian.

Argitaratutako liburuak: *Gerraurreko gizarte-hizkuntzalaritza Euskal Herrian* (UEU, 1992). *Soziolinguistikaren atarian* (Euskaltzaindia-BBK Mikel Zarate saria, 1992). *Hizkuntza, kultura eta gizartea* (Euskaltzaindia-BBK, Mikel Zarate saria, 1997).

* * *

**JOXE MANUEL ODRIOZOLA LIZARRIBAR:
PREMIO DE ENSAYO MIKEL ZARATE. 1999**

LA IDENTIDAD NACIONAL Y LA ESCUELA

1. En la época del Estado-nación

— En el nacionalismo del Estado-nación la escuela ha sido el principal instrumento transmisor del sentimiento de la identidad nacional.

— El Estado-nación ha mostrado una voluntad clara y planificada de transmitir, desde la propia escuela, la ideología de la conciencia nacional.

— La identidad nacional no es algo que las personas tengan a su disposición de una forma optativa. No es una elección, es algo evidente e inevitable, una realidad sociocultural que está presente en nuestro proceso de socialización.

2. En la época de la globalización

— Esta nueva era del pensamiento único no pone en peligro la identidad nacional del Estado-nación hegemónico, pero sí la personalidad de las naciones sin estado.

3. Escuela vasca e identidad nacional

— El nacionalismo vasco no ha encontrado aún el camino para definir la personalidad vasca a través de la escuela vasca.

— El euskera está totalmente huérfano entre los niños de edad escolar, no tiene las suficientes relaciones con el resto de los elementos que conforman la identidad (cultura, historia...). Todavía están sin perfilar las bases de una escuela vasca que garanticen la consecución de unos valores vascos propios.

* * *

Joxe Manuel Odriozola Lizarribar

Lugar de nacimiento: Altzo (09-II-1948).

Profesión: profesor de euskera en el Euskaltegi Municipal de Pasaia.

Obra publicada: *Gerraurreko gizarte-hizkuntzalaritza Euskal Herrian* (UEU, 1992). *Soziolinguistikaren atarian* (Euskaltzaindia-BBK Premio Mikel Zarate, 1992). *Hizkuntza, kultura eta gizartea* (Euskaltzaindia-BBK, Premio Mikel Zarate, 1997).

AITOR ARANA LAUZURIAGA: TXOMIN AGIRRE ELEBERRI SARIA. 1999

IPUIN-ENTZULEA

Gizon irakurzale bat munduko ipuinik onenaren bila dabil eta horretarako, emakume idazle ezagun bat bahitu du. Bertatik ihes egiterik ez dagoen bere etxetzarrearantz sartu eta handik ihes egiterik ez duela erakutsiko dio, harik eta ipuinik onena berari kontatu arte. Idazleak direnak eta ez direnak egingo ditu askatasuna berreskuratzearren, ihesaldiak prestatuz eta, aldi berean, zorioneko ipuin on hori asmatu nahian.

Aitor Arana Lauzuriaga

Aitor Arana (Legazpi, 1963). Hamazazpi urterekin idazten hasia. Lau urtez (1983-1987) euskara irakaslea izana Legazpiko AEK eta Udal Euskaltegian. XUT literatur aldizkariko lankide eta arduraduna. Sei urtez Legazpiko HOTS kultur aldizkariko lankide eta zerbait urtez arduraduna.

Liburu sortuak:

Azkonarren laguna (Elkar, 1987).

Loaren bidez (SM, 1990).

Afrikako semea (Elkar, 1991).

Jainko Txikia (Elkar, 1994).

Ipuin lizunak (Kriselu, 1994).

Urtegi misterioitsua (Elkar, 1994).

Ipuin ilunak (Kriselu, 1995).

Buztantxoren larrialdiak (Elkar, 1996).

Haize gorria (Kriselu, 1996).

Uxue eta Urtzi (Ibaizabal, 1997).

Gaueko ortzadarra (Pamiela, 1997).

Nijterida eta Koomori saguzarrak (Ibaizabal, 1998).

Herauskorritse (Mensajero, 1998).

Itzulpen lanak ere eginak ditu, eta esperantoaren inguruan iharduteaz gain (*Esperantoa ikasgai*: Hots, 1990), euskara-hungariera oinarritzko hiztegia (Gura, 1998), eta ingeleserazkoa (Hippocrene Books, 1998) landu ditu.

Sarien artean, azpimarratzekoak dira Bilintx (1987), Baporea (1989), Azkue (1990), eta Txomin Agirre (1999).

**AITOR ARANA LAUZURIAGA:
PREMIO DE NOVELA TXOMIN AGIRRE. 1999**

IPUIN-ENTZULEA

Un lector se lanza a la búsqueda del mejor cuento del mundo, y con ese propósito secuestra a una conocida escritora. La encierra en su casa, de la que será imposible escapar hasta que no le narre el mejor de los cuentos. La escritora hará lo imposible por recuperar la libertad, preparará una fuga y, al mismo tiempo, intentará crear ese cuento tan ansiado por su secuestrador.

Aitor Arana Lauzuriaga

Aitor Arana (Legazpi, 1963). Comienza a escribir a los diecisiete años. Ejerce como profesor de euskara entre los años 1983 y 1987 en AEK y en el Euskaltegi Municipal de Legazpi. Participa en calidad de responsable en la revista literaria *Xut*. A lo largo de seis años ha sido redactor, y también director, de la revista cultural de Legazpi *Hots*.

Obra literaria:

- Azkonarren laguna* (Elkar, 1987).
- Loaren bidez* (SM, 1990).
- Afrikako semea* (Elkar, 1991).
- Jainko Txikia* (Elkar, 1994).
- Ipuin lizunak* (Kriselu, 1994).
- Urtegi misterioitsua* (Elkar, 1994).
- Ipuin ilunak* (Kriselu, 1995).
- Buztantxoren larrialdiak* (Elkar, 1996).
- Haize gorria* (Kriselu, 1996).
- Uxue eta Urtzi* (Ibaizabal, 1997).
- Gaueko ortzadarra* (Pamiela, 1997).
- Nijterida eta Koomori saguzarrak* (Ibaizabal, 1998).
- Herauskorritse* (Mensajero, 1998).

También se ha prodigado en el campo de la traducción y es autor de varias obras sobre el esperanto ("*Esperantoa ikasgai*": *Hots*, 1990). Asimismo ha elaborado un diccionario euskara-húngaro (*Gura*, 1998), y otro euskara-inglés (*Hippocrema Books*, 1998).

Entre los premios recibidos, cabe destacar los siguientes: Bilintx (1987), Baporea (1989), Azkue (1990) y Txomin Agirre (1999).

JUAN LUIS ZABALA ARTETXE: *FELIPE ARRESE BEITIA OLERKI-SARIA 1999*

HAUTSIA NATZA

“Inongo jainkorik eta inolako federen babesik gabe eta hil egin behar duela jakinik bizi den gizakiaren haustura” da poemarioaren gai nagusia, Zabalak dioenez, “eta gai nagusi horri dagokio poema gehienen tonua ere”.

“*Hautsia natza* liburuko poemagintza surrealismoaren eta abangoardiaren zordun da”, Zabalaren aburuz, “baina badu *after-punk* deitu izan den joera musikalaren arrastorik ere”. Nitasun guztiz pertsonal baten barne-hausturaren azalpenaren bidez, egungo eta hemengo gizakia islatzen saiatu naiz, bertso librean, gordin, lakar eta lakatz, baina zuzentasunez eta neurritz hala ere adierazpide poetikoari dagokionez. Kaosa kaiolatzeko ahalegin ordenatu bat da, bere ahaleginaren antzutasunaz kontzientzia osoz jabetua.”.

Juan Luis Zabala Artetxe

Juan Luis Zabala (Azkoitia, 1963) Euskal Filologian lizentziatua da, eta 1990z gozotik *Euskaldunon Egunkaria*-n egiten du lan, Kultura saileko erredaktore. Egun, hala ere, lanuztean edo eszedentzian dago, irakurtzeko eta idazteko denbora gehiago izateko.

Narratibako zazpi libururen egilea. Eta argia ikusten duenean bere lehen poema liburua izango du *Hautsia natza*. Honako hauek dira Zabalak orain artean argitaratutako zazpi liburuak:

Zigarrokin ziztrin baten azken keak (Elkar, 1985; nobela).

Ahantzuraren artxipielagoa (Elar, 1987; ipuinak).

Gertaerei begira (Elar, 1988; ipuinak).

Kaka esplikatzen (Elkar, 1989; nobela).

Sakoneta (Susa, 1994; ipuinak).

Galdu arte (Susa, 1996; nobela).

Harri barruko bihotz-borrokak (Elkarlanean, 1999; gazte-literaturako ipuin bilduma).

Liburuez landa, ipuin eta artikulu ugari argitaratu du hainbat aldizkari eta egunkaritan: *Susa*, *Literatur Gazeta*, *Plazara*, *Hemen*, *Euskaldunon Egunkaria*, *Egin*, *Gara*, *Egan*, *Ostiela!*, *Buztinikaria*, *Putz...*

Hainbat sari ere irabazi du: Tene Mujika ipuin lehiaketaren lehen edizioa 1984an; Resurreccion Maria de Azkue saria urte berean, *Zigarrokin baten azken keak* nobelarekin; Donostia Hiria ipuin lehiaketako 2. Saria eta kazetaritzako Rikardo Arregi saria 1994an; euskarazko narratibako Kritikaren Saria 1997an, *Galdu arte* nobelarekin.

* * *

JUAN LUIS ZABALA ARTETXE: PREMIO DE POESÍA FELIPE ARRESE BEITIA. 1999

HAUTSIA NATZA

“La ruptura que sufre en su seno un ser que vive sin creencia en ningún dios ni fe alguna, que además subsiste a sabiendas de que su muerte se encuentra cercana”. Éste es, según el autor de la obra, el tema central de la misma.

“El bagaje poético de *Hautsia natza* se apoya en buena parte en el surrealismo y la vanguardia”, si bien, explica Zabala, “también muestra cierto tono de *after-punk*. He tratado de dar fiel reflejo de un ser humano contextualizado en la época actual y en un espacio concreto, mediante la ruptura interior de la mismidad más personal, de forma cruda, valiéndome del verso libre, pero manteniéndome formalmente dentro de las reglas de la expresividad poética. Se trata de una forma ordenada de enjaular el caos, pero siempre consciente de que éste es un esfuerzo baldío”.

Juan Luis Zabala Artetxe

Juan Luis Zabala (Azkoitia, 1963), licenciado en Filología Vasca, es desde 1990 redactor de Cultura en *Euskaldunon Egunkaria*, si bien en la actualidad se encuentra en excedencia y dedica su tiempo a la lectura y la escritura.

Su trabajo narrativo se resume en un total de siete libros y *Hautsi natza* será su primera obra poética publicada. Estos son los libros que han visto la luz hasta el momento:

Zigarrokin ziztrin baten azken keak (Elkar, 1985; novela).

Ahanturaren artxipielagoa (Elkar, 1987; cuentos).

Gertaerei begira (Elkar, 1988; cuentos).

Kaka esplikatzen (Elkar, 1989; novela).

Sakoneta (Susa, 1994; cuentos).

Galdu arte (Susa, 1996; novela).

Harri barruko bihotz-borrokak (Elkarlanean, 1999; colección de cuentos de literatura juvenil).

Asimismo es autor de infinidad de artículos de prensa en diversos medios de difusión escrita: *Susa*, *Literatur Gazeta*, *Plazara*, *Hemen*, *Euskaldunon Egunkaria*, *Egin*, *Gara*, *Egan*, *Ostiela!*, *Buztinikaria*, *Putz...*

También es acreedor de un buen número de premios: la primera edición del concurso de cuentos Tene Mujika, en 1984; el premio Azkue ese mismo año, con la novela *Zigarrokin baten azken keak*; segundo premio del concurso de cuentos Ciudad de Donostia, y premio de trabajos periodísticos Rikardo Arregi en 1994; Premio de la Crítica de Euskadi 1997 por su novela *Galdu arte*.

MIKEL UGALDE UGARTE: TORIBIO ALTZAGA ANTZERKI-SARIA. 1999

BAKE BILTZARRAREN ILDOTIK

Bakearen gaiaren inguruan egituratutako antzerki lana da. Gure herrian gerta daitezkeen hainbat gatazka gune haintzat hartu eta horren inguruan halako hausnarketa baten bidetik jarraitzera deitzen gaitu Mikel Ugaldek. Langabezia, euskararen inguruan hainbatek sortu nahi duen auzia, etorkinen inguruko hainbat jarrera, familia barruan gerta daitezkeen gorabeherak eta, azkenik, bakebide politikoa, eta berau sendotzeko zenbait politikarik erakusten duen ezintasuna ditu egileak lan honetan mintzagai. Bakearen gaia, bada, era orokortuan hartzen duela esan daiteke. Beste era batera esanda, arlo bakoitzean bakebidea zabalduz planteatzen du gure gizarteak aldarrikatzen duen bakera eraman gaitzakeen irtenbidea.

Mikel Ugalde Ugarte

Erreterian 1940an jaioa. Lanbide heziketan elektrizista ikasi ondoren, Donostiako Apaizgaitegian filosofia ikasketak egin. Erroman filosofia ikasi eta Valentzian lizentziatua. Helbideen munduan aritua: Zeruko Argian, Eginen lehen aldian, irrastian herriko berri emaille bezala. Sindikalgintzan ELAn bost urte egin eta gero, bere urterik gehienak irakaskuntzan eman ditu Santo Tomas Lizeoan, Txingudi ikastolan, Bidebietan, Azpeitian. Gaur egun Donostiako pedagogia aholkularitzategian dihardu. Euskararen Aholku Batzordean lau urte egin zituen bertako lan batzordeen koordinazio lanean.

Aspaldi honetan isildu samartua den arren, artikulua ugari idatzi izan du Zeruko Argian eta Deian. Inoiz *Egunkarian* ere iritzi artikulua kaleratzen ditu. "Langileria historian zehar" izeneko bi liburu idatzi zituen. Horretaz gain, itzulpen lanetan ere aritu izan da. Andoni Kortaren omenez idatzitako "Añarberen bila" antzerki lana *Egan* aldizkarian argitaratu zuen.

Gaztetan Ereintza antzerki taldea martxan jarri zuenetako bat izan zen, baina urte asko egin ditu antzerki mundutik at. Duela hiru urte Andoni Kortaren omenaldia zela eta, Ereintza taldea berriro bildu eta geroztik talde lanean dihardu. Joan zen urtean Ugalderekin *Jaioko dira berriak* taularatu zuen Ereintza taldeak.

Gaur egun, euskal antzerki talde amateurren elkarteko (EATAE) zuzendaritzako kide da.

**MIKEL UGALDE UGARTE:
PREMIO DE TEATRO TORIBIO ALTZAGA. 1999**

UNA OBRA EN TORNO A LA BÚSQUEDA DE LA PAZ

La obra *Bake biltzarraen ildotik* plantea el momento que actualmente está viviendo la sociedad vasca en la búsqueda de la paz.

El tema de la paz se sitúa en un contexto más amplio. Para ello, a lo largo de la obra se recorren momentos y situaciones que, de alguna manera, pueden ser motivo de conflictos que dificultan la paz. La repercusión que el paro tiene en el ámbito juvenil, la actitud que en ocasiones se muestra en torno al tema de la inmigración de ciudadanos africanos, el interés que determinados grupos tienen por convertir el euskera en fuente de problemas y conflictos, la propia convivencia familiar con las consiguientes dificultades sobre decisiones que han de adoptar los hijos y la incapacidad que algunos políticos demuestran por encarar el tema de la paz constituyen el conjunto de temas sobre los que el autor ha construido su obra.

Mikel Ugalde Ugarte

Nació hace 59 años en Errenteria. Después de estudiar para electricista acude al seminario de Donostia donde estudia Filosofía. En Roma cursa estudios de Filosofía obteniendo posteriormente la Licenciatura de Filosofía y Letras por la Universidad de Valencia. Interesado por el mundo de la comunicación en euskera, trabaja en el semanario vasco *Zeruko Argia*, así como en los comienzos de la vida de *Egin*. Posteriormente, después de un período de cinco años en la Federación de Empleados y Técnicos de ELA, se dedica a la enseñanza de Lengua y Literatura Vasca en Enseñanzas Medias.

Actualmente participa como miembro del Centro de Orientación Pedagógica de Donostia, en el programa de normalización que llevan a cabo centros escolares de la capital guipuzcoana. Ha tomado parte en el Consejo Asesor del Euskera, como coordinador de las comisiones especiales intervinientes en dicho consejo.

Ha publicado una historia del movimiento obrero y tiene traducidos dos libros dedicados a la pintura vasca y la historia de Gipuzkoa, respectivamente. La revista *Egan* publicó la obra teatral *Añarberen bila* (En busca de Añarbe) dedicada a la memoria de Andoni Korta, creador y director del grupo de teatro Ereintza. A lo largo del pasado año, el citado grupo interpretó la obra de Ugalde *Jaioko dira berriak*, de corte costumbrista.

En la actualidad forma parte de la junta directiva de EATAE, agrupación de grupos de teatro amateur en euskera.

**BBK-EUSKALTZAINDIA LITERATUR SARIAK:
2000.eko OINARRIEN eta 1999ko LIBURU SARITUEN
Aurkezpena**

Bilbo, 2000-VI-16

*José Ramón Bilbao,
Bilbao Bizkaia Kutzako ordezkaria*

Eguerdian on jaun-andreok.

Lehenengo eta behin, eskerrak gura deusuedaz emon, Bilbao Bizkaia Kutzaren izenean. Eskerrak Euskaltzaindiari, Literatur sarietok kudeatzeagatik. Eskerrak eta zozionak, igaz irabazi eta gaur zeuen beharra liburu bihurturik ikusi dozu idazleoi. Eta eskerrak baita be, honen barri emongo dozu kazetarioi, zuek be ezinbesteko maila zarielako kate honetan.

Atsegin osoz aurkezten doguz liburuok eta aurtengo sarien oinarriak. Izan be, BBK eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetzak 30 urtetik gora dauka, eta aurrerantzean be halan izango dala esatera ausartuko nintzake.

Aurten sarien oinarrien ganean zera esango neuke, orain artekoak baino pisu gitxiagokoak dirala, baina mamina bera edo handiagoa dala. Hau da, literatura, literaturgileentzat itzi dogu, eta oinarrietatik kendu, orain arteko 12 orrialdeetatik 4ra laburtuz. Baina ez ikaratu. Barrua bete-betea dalako.

Eta oinarriei jagokenez, neurriak eta sariak hortxe dozuez lehengo orrialdean:

- *Txomin Agirre* Eleberris saria: 125 orri, gitxienez, eta 1.300.000 pta.
- *Torbio Alzaga* Antzerki saria: gura dan neurria eta 800.000 pta.
- *Felipe Arrese* Olerki saria: 750 bertso-lerro, gitxienez, eta 800.000 pta.
- *Mikel Zarate* Saio saria: 125 orri, gitxienez, eta 1.000.000 pta.

Lanak aurkezteko epea urriaren 16an amaituko da, gaurtik lau hilera, hain justu. Epailcek, abenduaren 31rako emon beharko dabe euren erabakia; beraz, hilabete bi eta erdi eukiko dabe beharrerako.

Betiko moduan, Euskaltzaindiak eta BBK-k, urtebeterako gordeko dabe eurentzat lan irabazleen argitaralpen-eskubidea, eta gauzak asko aldatzen ez badira, eskubide hori, gaur ikusten dozu moduan, lanok duin argitaratzeko erabiliko dogu.

Barritasun moduan, azalpenik behar ez dauan baldintza bat sartu dogu 3. atalean, hau da, ez dala onartuko beste inon saritutako lanik.

Hori dana eta beste zehaztasun batzuk be, hortxe dozuez, oinarriotan.

Hemendik aurrera geratzen dan gauza bakarra idazleak animatzea da, partehartze haundia izango dan itxaropen osoan.

Beste barik, abenduan sariak banatzeko barrero alkarregaz izango garalakoan, agur danori.

BBK-EUSKALTZAINDIA
1999ko LITERATURA SARIAK. Azken hitzak

Bilbo, egoitzan, 2000-VI-16

*Jean Haritschelhar,
euskaltzainburua*

Ekitaldi honen bukatzeko, ene azken hitzak. Euskaltzaindiaren izenean, zuei, eskerrik beroenak BBK gure laguntzaileari. Elgarrekin lan ona egiten dugu lau sari horiek antolatuz eta pentsatzen dut segituko dugula aspaldian hasi duguna euskararen onerako.

Berriz ere ene zorionak eskaintzen dizkiet lau saridunei eta eskerrak ere kazetariari, ahantzi gabe epaimahaikoak, denen beharra baitugu. Eta orain bukatutzat emaiten dut goizeko ekitaldi hau.